

[Erik Kragh.]

— De Forenede Stater og Sovjetunionen — råder over sådanne midler, at følgerne af en atomkrig ville være så frygtelige, at ingen af parterne ville kunne acceptere dem. Man er derfor tvunget til at løse de storpolitiske modsætninger på anden måde end ved storkrig, altså ved en eller anden form for sameksistens. Det er derfor vanskeligt at forestille sig, at nogen af de to parter bevidst skulle starte en storkrig, så længe magtbalancen opretholdes. Der er med andre ord vist en ny vej, ad hvilken udviklingen kan gå, hvilket kan være afgørende for de nærmeste år. Endelig er der en mulighed for, at aftalen kan danne indledning til en mildning af den kolde krig; om dette bliver en realitet, er det umuligt at vide, det kan kun tiden vise.

Det er imidlertid også nødvendigt at konstatere, hvad der ikke er opnået ved aftalen. Det er nødvendigt, fordi mange mennesker er tilbøjelige til at foruddiskontere, hvad de ønsker og håber.

Der er, som Khrustjov og Kennedy begge har fremhævet, ikke opnået, at faren for en atomkrig er forbi. Som nævnt er der næppe nogen af parterne, som bevidst vil starte en atomkrig, men kernevåbnene eksisterer stadig med de farer, de frembyder for menneskeheden, og der er i aftalen intet, der hindrer atommagterne i at øge og forbedre deres atomarsenal. Bør næste skridt i forhandlingerne da ikke være at søge eksisterende lagre af kernevåben og disses fremføringsmidler destrueret, vil det være logisk at spørge nu.

Hertil må svares for det første, at man herved ville fjerne selve grundlaget for den afspænding, som vi alle ønsker, og som prøvestopaftalen kan være indledning til. For det andet er det urealistisk og verdensfjernt at tro, at superstormagterne ville give afkald på de våben, der er grundlaget for deres udenrigspolitik. For det tredje er det praktisk umuligt at afskaffe kernevåbnene, da det er umuligt at afskaffe den

viden, der findes i verden om, hvordan de fremstilles.

Så længe den politiske udvikling bestemmes af magtpolitik — det har den altid gjort og vil utvivlsomt vedblive med i mange år endnu — så længe vil kernevåbnene hænge over menneskedens hoveder og være en påmindelse om, hvad vi risikerer, hvis vi forlader fornuftens vej, således som Europa gjorde det i 1914 og i 1939. Men mon ikke netop to verdenskrige og kernevåbnenes farer har givet de ansvarlige statsmænd forståelsen af nødvendigheden af at hindre katastrofen og hermed også givet baggrunden for den glædelige begivenhed i Moskva og givet baggrunden for yderligere forsøg på at mildne den kolde krig, og at mildne modsætningerne mellem vest og øst?

Det paradoksale i situationen er jo netop, at det er kernevåbnenes eksistens, der er grundlag for et fredeligere forhold mellem vest og øst. I øjeblikket tvinger de begge parter til at løse problemerne uden storkrig.

Ved atomstopaftalen har man heller ikke opnået, at faren for en spredning af atomvåbnene er forbi. Såvel Kina som Frankrig arbejder målbevidst på at fremstille egne nationale kernevåben. Faren er måske knap så stor i disse år, hvor fire atomstormagter har kontrol over disse våben, men i fremtiden, i 1970'erne og 1980'erne, hvor måske andre magter vil få rådighed over sådanne våben, vil faren blive meget større, og derfor bør der arbejdes på i al mulig udstrækning at hindre yderligere spredning af disse våben.

Prøvestopaftalen skulle gerne være en begyndelse til yderligere foranstaltninger for at fremme afspænding mellem vest og øst. Der har bl. a. været peget på udtynding af styrkerne i Tyskland og foranstaltninger mod overraskelsesangreb. Hvad angår det første, udtynding af styrkerne i Tyskland og i forbindelse hermed atomfri zoner i Tyskland, er tanken hos mange mennesker jo den, at de meget store styrker, vel en 300.000-400.000 mand på hver side med